

LIITE 20

Arkeologinen inventointi

Parkano - Kurikka Mäntykangas tuulipuiston ja sen vaihtoehtoisten sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi 2024

**Joel Karhapää
Ville Hemminki
Timo Jussila**

Tilaaaja: Ramboll

Sisältö

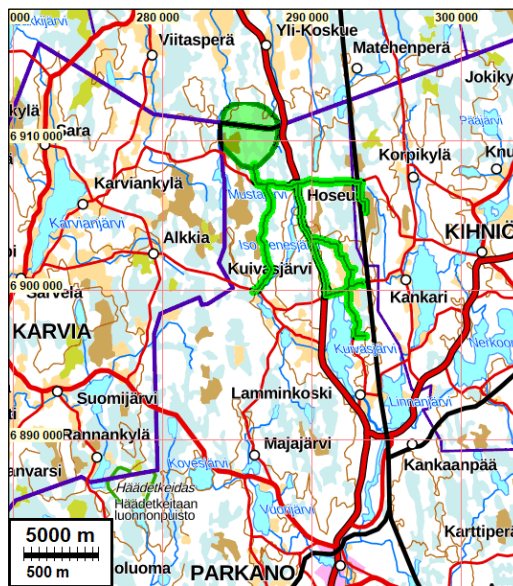
Perustiedot	2
Kartat	3
Kohdeluettelo	6
Inventointi	6
Lähteet	8
Kohteet	9
1 KURIKKA MÄNTYKANGAS	9
2 KURIKKA PETTUMÄKI	10
3 PARKANO LOUHELA	11
4 KURIKKA SAARINEVA	12
5 PARKANO VÄLIVIITA	13
6 PARKANO HAKOJÄRVI	14
7 PARKANO KIRKKOKALLIO	16
8 PARKANO HAUTANIEMI	18
9 PARKANO KUIVASJÄRVEN KANSAKOULU	20
10 PARKANO ISOKUIVANEN I	20
11 PARKANO RANTA-KUIVANEN	21

Kansikuva: Maakaapelilinjaa Sompalammentien varrella isomäen kohdalla, pohjoiseen..

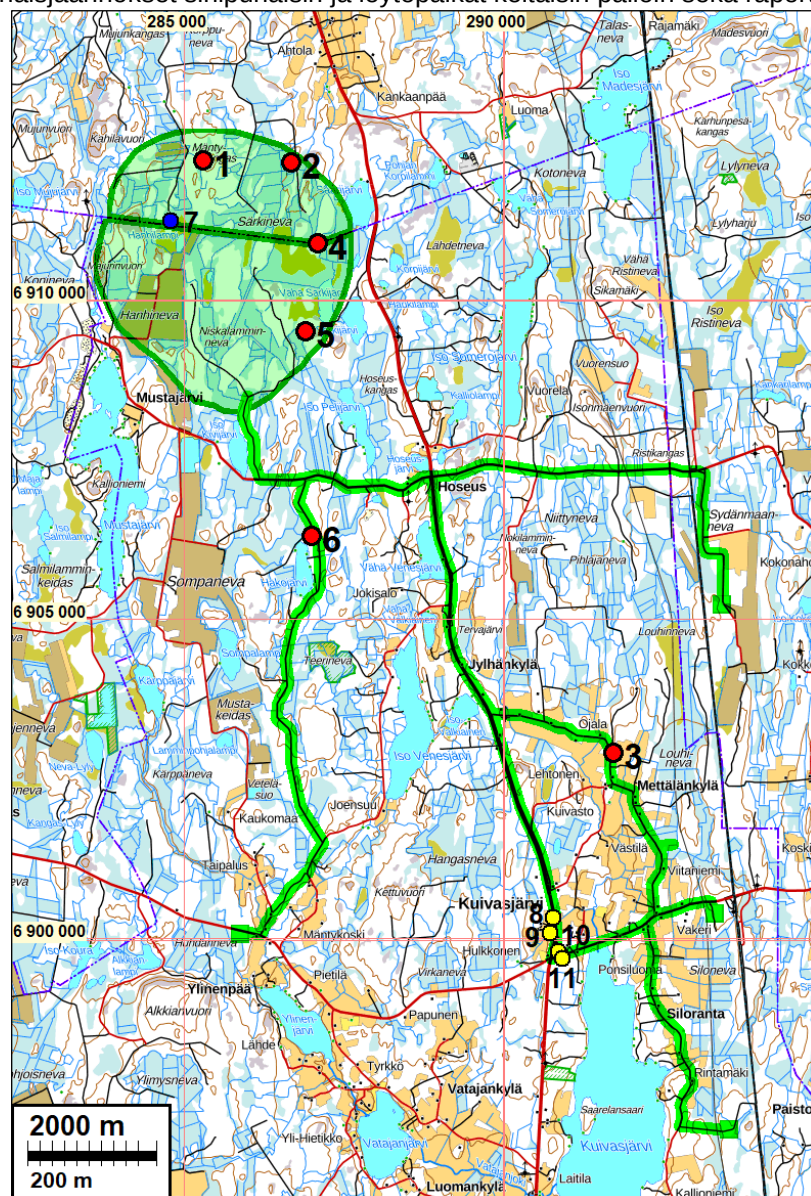
Perustiedot

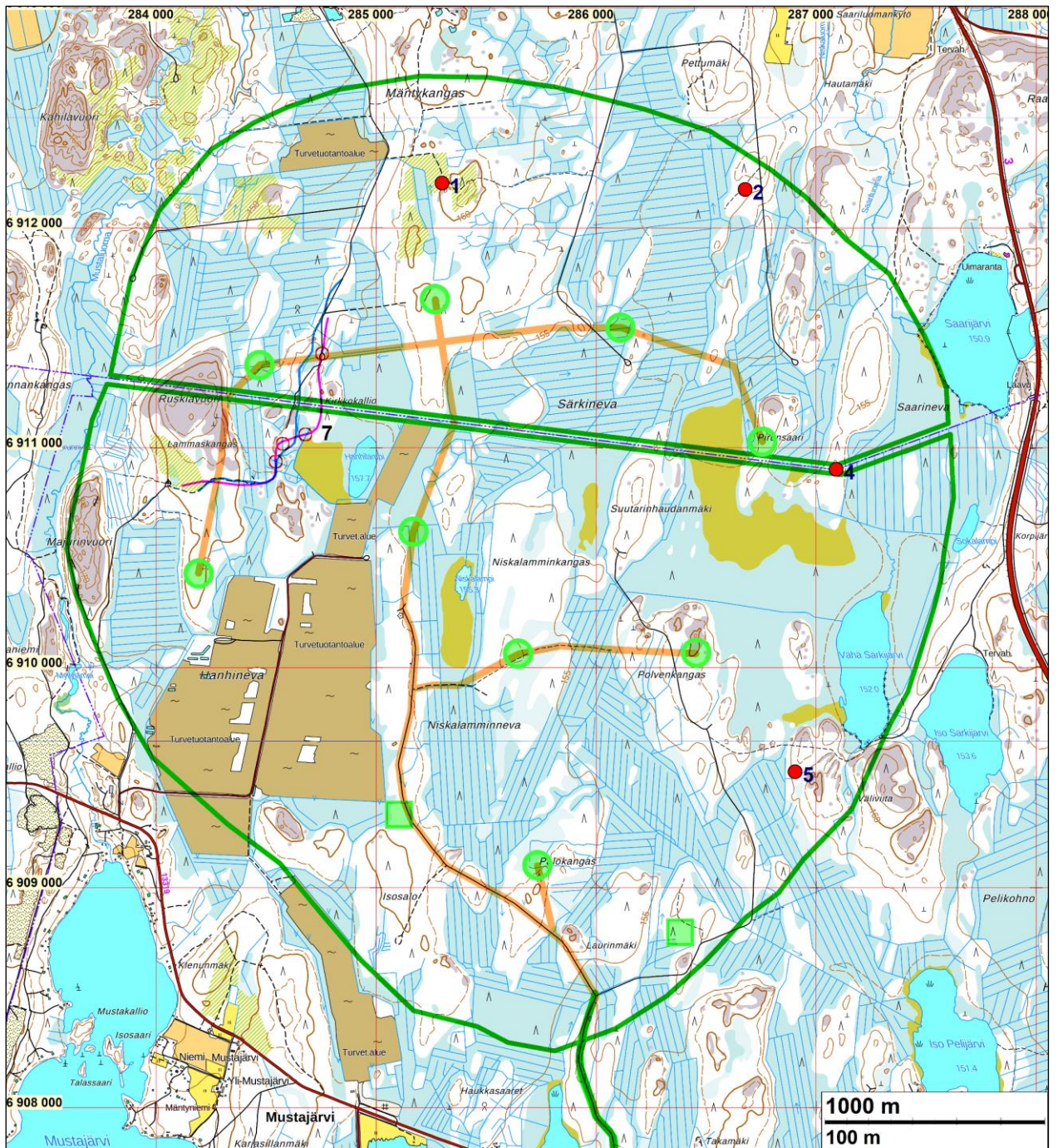
<i>Alue:</i>	Tuulipuiston hankealue Kurikassa ja Parkanossa, sekä vaihtoehtoiset sähkönsiirtolinjat ja niiden päiden sähköasema-alueet Parkanossa. Sähkönsiirtolinjat (maakaapelilinjat) 100 m leveinä käytävinä. Hankealue sijaitsee pääosin Parkanon luoteiskulmassa.
<i>Tarkoitus:</i>	Selvittää alueen ja linjojen muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet.
<i>Maastotyö:</i>	syyskuun alussa 2024
<i>Tilaaja:</i>	Ramboll Finland Oy
<i>Tekijät:</i>	maastotyö Joel Karhapää ja Ville Hemminki, valmistelussa ja raportoinnissa mukana Timo Jussila
<i>Tulokset</i>	Hankealueelta tunnettiin ennestään muinaisjäännöksinä kaksi tervahautaa ja yksi mahdollinen muinaisjäännös (paikantamaton mahdollinen kapulatie suossa). Kapulatieta ei saatu paikannettua, mutta sille arvioitiin kolme kohtaa missä se olisi voinut sijaita vanhan polun linjauksella. Hankealueelta löytyi yksi tervahauta ja yksi mahdollisesti isojaon aikainen rajamerkki. Hankealueella on siis neljä kiinteää muinaisjäännöstä (rajamerkki ja kolme tervahautaa) ja yksi mahdollinen muinaisjäännös (mahdollisia kapulatiien paikkoja suossa). Vaihtoehtoiset maakaapelilinjat kulkevat aivan teiden reunalla. Niiden varsilta tunnettiin ennestään neljä löytöpaikkaa Kuivasjärvellä. Nämä jäivät edelleen löytöpaikoiksi. Linjan varrella havaittiin yksi tervahauta ja mahdollisesti toinen, joka kuitenkin talon pihassa ja sitä ei voitu varmistaa. Linjojen varsilla on siis yksi kiinteä muinaisjäännös. tervahauta.
<i>Selityksiä:</i>	Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 8/2024. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 8-10/2024. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikrolitti Oy:n palvelimella ja sen varmuuskopioilla (kaikki fyysisesti Suomessa).

Kartat

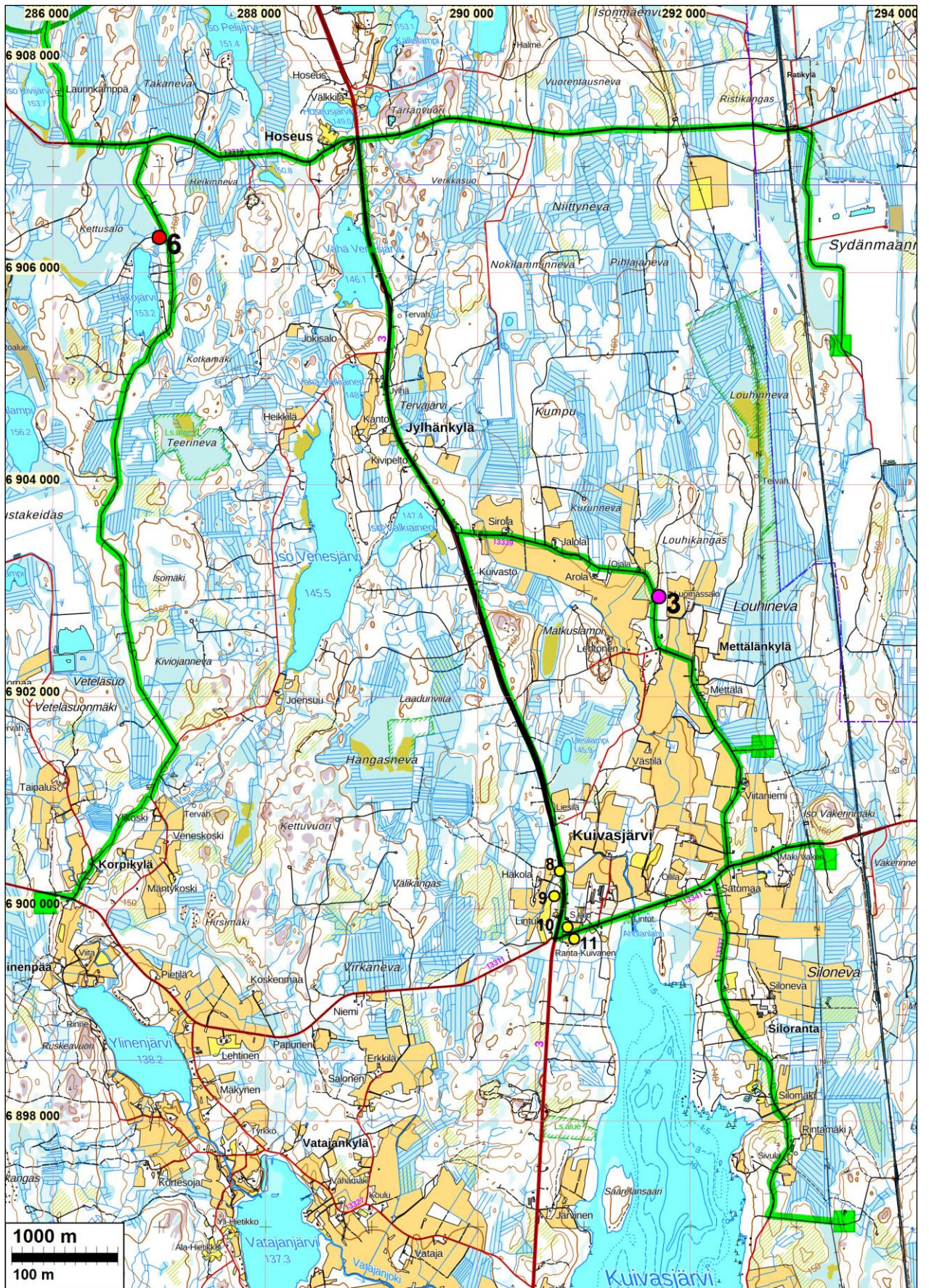

Hankealue vihreällä ja vaihtoehtoiset maakaapelilinjat vihrein viivoin. Alla muinaisjäännökset punaisin, mahdolliset muinaisjäännökset sinipunaisin ja löytöpaikat keltaisin palloin sekä raportin kohdenumero.

Hankealueen raja vihreällä. Inventoinnin aikana tiedossa olleet voimalapaikat vihrein ympyröin, sähköasemat neliön ja uudet sekä parannettavat tiet ruskein viivoihin. Kohde 7 on vanhan polun, "kirkkotien", mahdolliset kapulasillat suossa. Oletetut vaihtoehtoiset polkulinjat sinipunaisella (1847 kartalta) ja sinisellä (peruskartta 1959) ja arvioidut paikat, joissa periaatteessa voisi olla sijainnut suon ylittävä polkusuilta on merkitty avoympyröin. Niissä kyseessä ei siis ole muinaisjäännös.

Vaihtoehtoiset maakaapelilinjat vihreällä ja niiden päihin rakennettavat sähköasemat neliöin.

Kohdeluettelo

N	E	no	Nimi	Ajoitus	Laji	Status	Mjtunnus
6912204	285299	1	MÄNTYKANGAS	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisjäännös	1000047101
6912175	286677	2	PETTUMÄKI	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisjäännös	1000047102
6910902	287091	4	SAARINEVA	historiallinen	rajamerkki	kiinteä muinaisjäännös	uusi
6902944	291710	3	LOUHELA	historiallinen	tervahauta	mahd. muinaisjäännös	uusi
6909527	286904	5	VÄLIVIITA	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisjäännös	uusi
6906330	287002	6	HAKOJÄRVI	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisjäännös	uusi
6911018	284575	7	KIRKKOKALLIO	historiallinen	kapulatie	mahd. muinaisjäännös	1000047145
6900357	290776	8	HAUTANIEMI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000016824
6900119	290725	9	KUIVASJÄRVEN KANSAKOULU	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000016825
6899827	290847	10	ISOKUIVANEN I	historiallinen	löytö	löytöpaikka	1000044907
6899715	290911	11	RANTA-KUIVANEN	historiallinen	löytö	löytöpaikka	1000048319

Kiinteät muinaisjäännökset ovat Muinaismuistolailta suojeltuja. Muut eivät ole suojelukohteita. Mahdolliset muinaisjäännökset ovat kuitenkin käytännössä museoviranomaisten tarkkailun alla ja jos niiden kohdalle tai lähelle osoitetaan rakentamista, pyydetään yleensä niiden suojelustatus selvittämään tarkemmin arkeologisin tutkimuksin.

Inventointi

Parkanon luoteiskulmalle ja Kurikan etelärajalle (ent. Jalasjärven) suunnitellaan yhdeksän voimalan tuulipuistoa. Hankkeen YVA-konsultti Ramboll Finland Oy tilasi tuulipuiston hankealueen ja sen sähkönsiirtolinjavaihtoehtojen arkeologisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Joel Karhapää ja Ville Hemminkin tekivät inventoinnin maastotyön syyskuun alkupäivinä, kolmen päivän aikana työn kannalta hyvissä olosuhteissa. Inventoinnin valmisteluun ja raportointiin osallistui myös Timo Jussila.

Hankealueen pohjoisosassa on inventoitu muinaisjäännöksiä v. 2022 (Itäpalo). Alueen kunnissa on tehty perusinventointia joka on ulottunut ainakin sähkönsiirtolinjoille v. 1974 (Suni). Valtionmaita on inventoitu Metsähallituksen kulttuuriperintöinventoinneissa 2012 ja 2015 (Laurila). Missä määrin niissä on liikuttu tämän inventoinnin alueilla ei selvitetty, mutta tämän inventoinnin alueille sijoittuvia kohteita niissä ei ole kuvailtu. Kuivasjärvellä on inventoitu v. 2022 (Tiainen). Sen raporttia ei nyt ollut käytettävissä, eikä ole tietoa missä määrin ja missä tuolloin inventoitiin. Suurimmassa osassa hankealuetta ja linjojen käytävää ei ilmeisesti ole arkeologista inventointia aiemmin tehty.

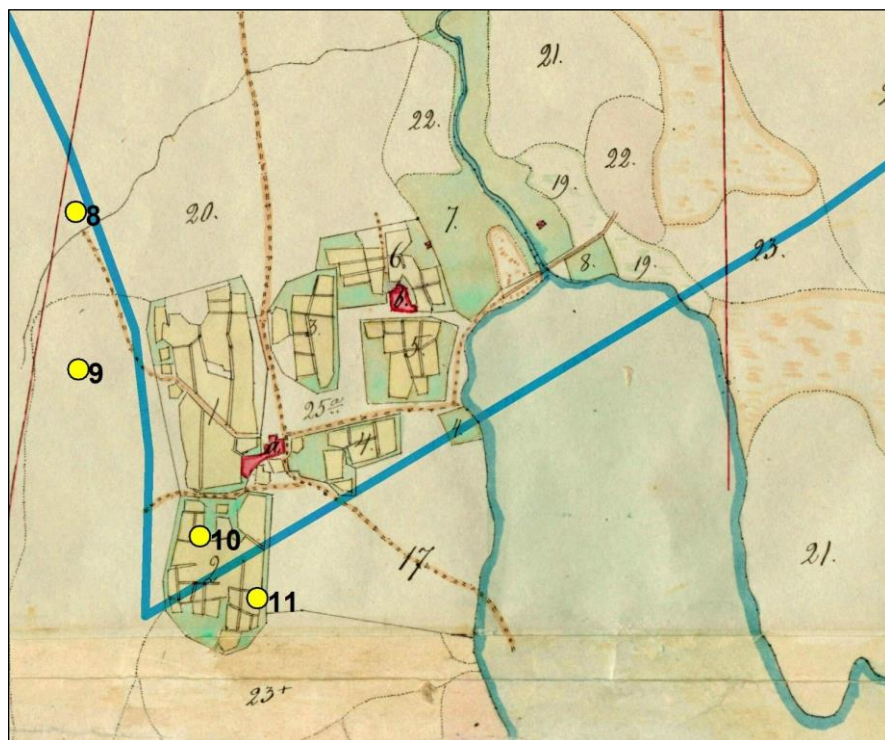
Hankealueen pinta-ala on n. 13 km². Suurin osa alueesta on vanhaa suota, nykyistä ojitettua suometsää mutta myös edelleen avosuota sekä vanhaa turvetuotantoaluetta. Alue on pienipiirteistä. Pari avokallioista mäkeä alueen länsireunamilla (Majurinvuori ja Ruskiavuori) on jyrkempää maastoa. Alue sijoittuu 151 – 175 m korkeustasojen välille, pääosin 151 - 160 m tasoille. Korkeimmat kohdat ovat em. kalliomäillä. Muinainen Itämeri on sen varhaisessa Ancylysjärvivaiheessa ollut alueella 160 m tasolla noin 8200 eaa., projisoituna melko hyvin tunnetuista ja ajoitetuista Lauhavuoren ja Näsijärven rannansiirtymiskronologioista. Veden lasku on ollut tuolloin nopeaa ja Ancylysjärvi on "poistunut" alueelta n. 7800 eaa. mennessä. Periaatteessa alueella voisi sen korkeustasojen perusteella sijaita varhaismesoliittista kivikautta. Todennäköistä se ei kuitenkaan ole alueen maaperän ja maaston pienipiirteisyyden (muinaiset matalat vedet ja saaristo) takia. Alue on maaperältään pääosin kivikkoista tai hyvin kivikkoista hiekkamoreenia ja alemmilla

tasoilla hienoaaineksista moreenia. Lajittuneita maita – kuten muinaisia rantahiekkakerrostumia – ei alueella havaittu.

Alueella on yksi suolampi ja pieni, pääosin suorantainen latvajärvi. Vesireittejä ei alueella ole. Alue ei ole potentiaalinen esihistorialle. Historiallisella ajalla alue on ollut (pitäjänkartan 1847 – 1900 ja peruskarttojen mukaan) asumatonta valtionmaata, kuten edelleenkin. Alueen kaakkoisosassa on ollut pieni Kuivasjärven kylän enklaavi. Alueen poikki kulkee vanha pitäjän ja maakunnan raja. Alue on ollut historiallisella ajalla ja oletettavasti kautta aikojen syrjäistä Ikaalisten ja Ilmajoen emäpitäjien takamaata.

Suunnitellut vaihtoehtoiset sähkönsiirtolinjat, maakaapelilinjat, kulkevat alueelta etelään ja kaakkoon teiden varsilla, aivan teiden kupeessa. Linjat kulkevat 160-140 korkeustasojen välillä, alimillaan Kuivasjärven alueella. Järvien rantamien tuntumassa linja kulkee Vähä-Venesjärvellä valtatie 3:n kupeessa Kuivasjärven pohjoispään suorantaisella vesijätöllä. Linjoilla tavattiin vain suota, suometsää ja enemmän tai vähemmän kivikkoista moreenimaata. Varhaismesoliittisen kivikauden asuinpaikoille tyypillistä vähäkivistä hiekkamaata ei teiden varsilla tavattu.

Linjat kulkevat vanhan, 1600-1700 luvun asutuksen lomassa ainoastaan Kuivasjärvellä. Siellä vanhat tonttimaat sijaitsevat etäällä linjasta eikä linjan liepeillä eli tien varrella siellä havaittu merkkejä vanhasta asutuksesta. 1800 luvulla syntyneen asutuksen liepeillä linja kulkee Hoseusjärvellä tien 13319 ja vt 3:n risteyksen länsipuolella ja vt:3:n varrella Jylhäkylässä. Siellä linja ei kulje läheltä vanhoja, 1800 luvun pitäjänkartoilta paikannettuja torppia ja taloja. Alueella ei havaittu tien varrella mahdollisesti vanhaan asutukseen liittyvä jäänneksiä.

Ote Kuivasjärven isojakokartasta 1799. Vertaa maastokarttaan s.19. Pälle piirretty linja sinisellä ja tunnetut löytöpaikat keltaisin pallon,

Vanhoilta peruskartoilta ja pitäjänkartoilta tarkasteltiin, osuuko linjojen lähelle kylien rajojen taitekohtia, joissa voisi olla ”ikivanha” rajamerkki. Enklaavien rajoja ei tarkasteltu. Rajojen taitekohtia (valtionmaan ja Kuivasjärven) osui vt 3:n varsille. Missään niissä ei havaittu vanhaa rajamerkkiä.

Valmisteluvaiheessa tutkittiin Maanmittauslaitoksen 5p/m² laserkeilausaineistosta tehtyjä rinnevarjosteita. Niissä havaittiin joitain epämääräisiä kuoppia sekä neljä mahdollista tervahautaa. Näistä kaksi oli tervahautoja yksi mahdollisesti (kohde 3) ja yksi osoittautui moderniksi kuopaksi. Lidarissa havaitut muut, epämääräisemmät kuopat ja kuopanteet osoittautuivat luontaisiksi pinnanmuodoiksi tai moderneiksi kaivannoiksi

Maastotyössä ajettiin läpi hankealueen metsätiet, katsottiin kuivilla mailla sijaitsevat voimalapaikat, sekä tarkasteltiin paikoin uusia tielinjoja niiltä osin kuin eivät olleet pusikkoja tai kivikkoa – siis pistokokein. Lidarhavainnot katsottiin. Sähkönsiirtolinjat katsottiin kattavasti – tiet ajettiin läpi niiden varsia tarkoin katsellen ja monin paikoin noustiin autosta tarkastelemaan maastoa tarkemmin, erityisesti kohdissa missä maasto ei ollut aivan toivotonta kivikauden kannalta sekä vanhan historiallisen ajan asutuksen lähetyvillä. Paikoin tehtiin satunnaisia koekuoppia, mm. Kuivasjärvellä löytöpaikkojen tienoilla. Missään ei havaittu merkkejä esihistoriasta tai (varhaismesoliittiselle) kivikaudelle soveliaista maastoa.

Lopputulos on, että hankealueella havaittiin entisten tunnettujen kahden tervahaudan lisäksi yksi uusi muinaisjäännöksi luokiteltava tervahauta, sekä rajamerkki. Mahdollinen muinaisjäänös, tarinaan perustuva Kirkkokallion kapulasilta jäi mahdolliseksi mutta sille arvioitiin neljä mahdollista uutta sijaintipaikkaa. Hankealueella on siis neljä arkeologista suojelukohdetta ja yksi mahdollinen muinaisjäänös, joka on siis varmistamaton ja paikantamaton – sen olemassa oloa ja sijaintia ei ole tiedossa.

Sähkönsiirtolinjoilla havaittiin yksi muinaisjäänös tervahauta, joka sijaitsee linjasta n. 30 m länteen. Lisäksi talon pihassa yksi mahdollinen tervahauta. Tunnetut löytöpaikat eivät liity muinaisjäänöksen, joka voisi linjalle ulottua. Vaihtoehtoisen linjojen liepeillä on siis yksi muinaisjäänös.

28.10.2024

Timo Jussila
Ville Hemminki, Joel Karhapää

Lähteet

Peruskartta 2212 05, 06, 07, 08 ja 09, 1959 – 1992.. Maanmittauslaitos.

Parkanon pitäjänkartta 1847 ja 1900, vastaavat myöhemmin leikatut lehdet kuin peruskartoissa. Maanmittauslaitos

Jalasjärven pitäjänkartta 1847. (leikattu Ilmajoen/Kurikan pitäjänkartastosta). Maanmittauslaitos.

Wirzenius ja Calenius 1799: Karta öfver Kujvanen eller Kujvasjärvi Enstaka Krono Hemmans Ägor belägne uti Ikalis Socken, Öfre Satakunda Öfredels Härad och Björneborhs Län. Maanmittauslaitos.

Laurila Ville 2012: Parkano, Ylöjärvi ja Ruovesi kulttuuriperintö-inventointi 2012. Metsähallitus

Laurila Ville 2015: Pohjoinen Pirkanmaa, eteläinen Etelä-Pohjanmaa ja itäinen Satakunta kulttuuriperintöinventointi 2015. Metsähallitus.

Suni Maarit 1974: Kihniön, Kurun ja Parkanon pikainventointi. Museovirasto.

Materiaalina ja lähteenä Museoviraston Kulttuuriympäristön Palveluikkuna - muinaisjäänösrekisteri. www.kyppi.fi/, sekä

Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineisto (alueen kattavat käyttörajoitetut 1x1 km laz tiedot).

Kohteet

1 KURIKKA MÄNTYKANGAS

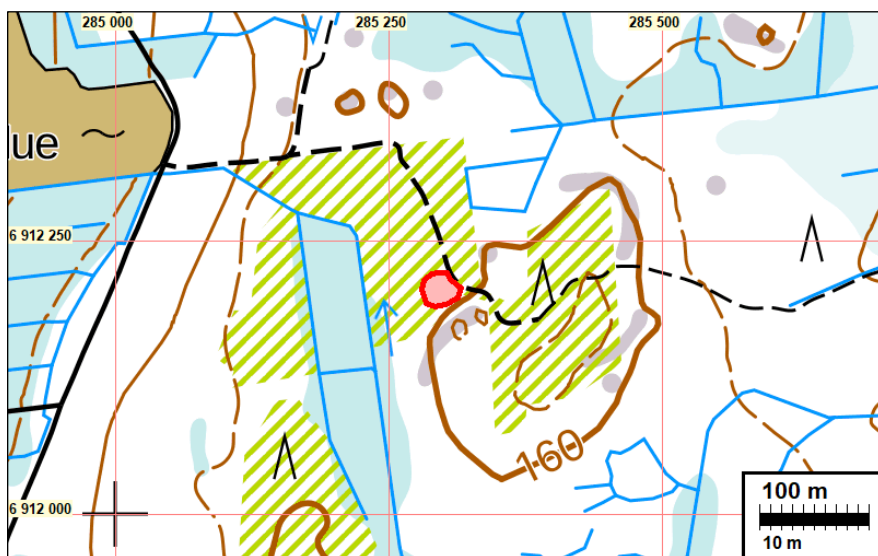
Mjtunnus: 1000047101
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: tervahauta

Koordin: N: 6912204 E: 285299

Tutkijat: Itäpalo J 2022 inventointi

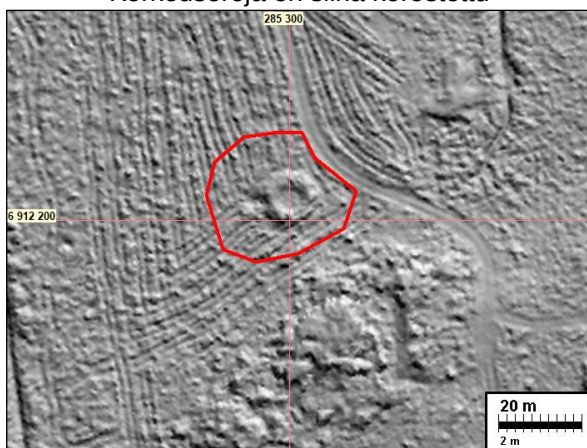
Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Tervahauta sijaitsee Hanhinevan turvatuotantoalueesta pohjoiseen ja länsipuolella olevasta pienestä turvealueesta itäkaakkoon. Kallioisen mäen luoteispuolella on noin 12 m halkaisijaltaan oleva tervahauta, halssi koilliseen. Alue on avohakattu, tervahaudan ympärille on jätetty säästöpuuryhmä.

Karhapää & Hemminki 2024. Hautaa ei tarkastettu maastossa paikan päällä. Lähi-alueella kuljettiin eikä maankäytössä havaittu haudan kuntoon mahdollisesti vaikuttaneita, tuoreita muutoksia.

Muinaisjäännösraja punaisella. Alla ote Mml:n laserkeilausaineistosta laaditusta viistovalovarjosteesta.

Korkeuseroja on siinä korostettu

2 KURIKKA PETTUMÄKI

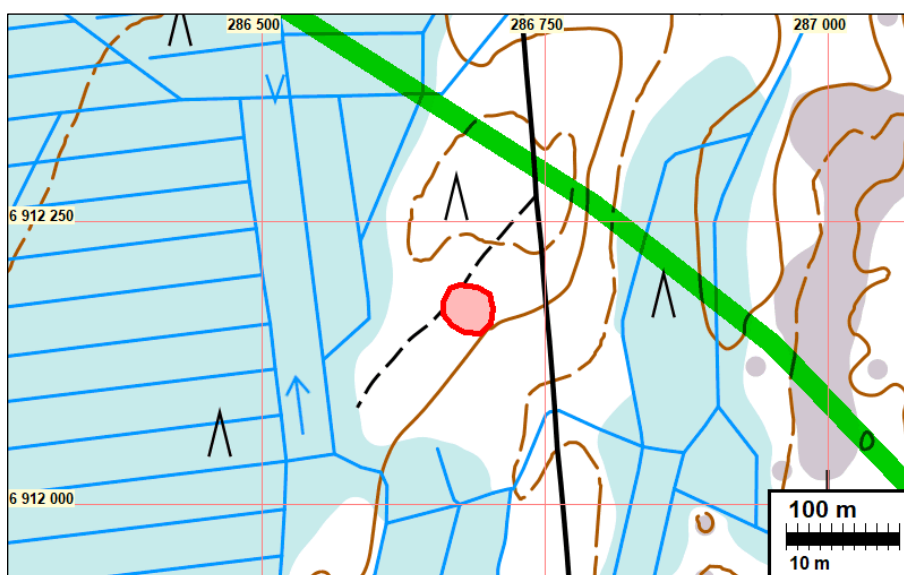
Mjtunnus: 1000047102
 Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: tervahauta

Koordin: N: 6912175 E: 286677

Tutkijat: Itäpalo J 2022 inventointi

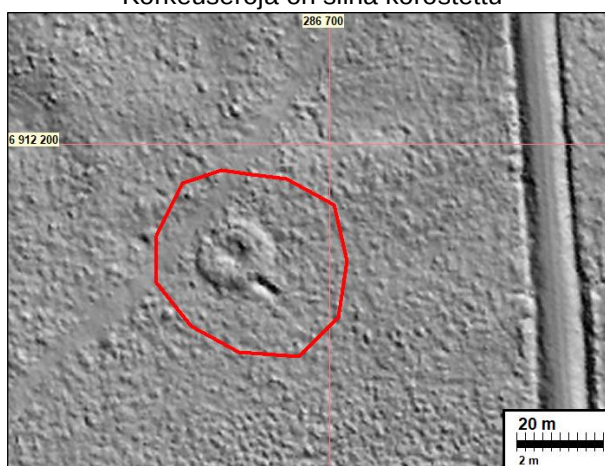
Huomiot: Muinaisjäänösrekisteri: Tervahauta sijaitsee Saarijärvestä luoteeseen, Pettumäen eteläpuolella. Tervahauta on noin 15 m halkaisijaltaan, halssi kaakkoon, pintakasvillisuus on varpuja. Alue on metsäaurattu ja kasvaa avohakkuun jäljiltä mäntytaimikkoa.

Karhapää & Hemminki 2024: Hautaa ei tarkastettu maastossa paikan päällä. Lähi-alueella kuljettiin eikä maankäytössä havaittu haudan kuntoon mahdollisesti vaikuttaneita, tuoreita muutoksia.

Muinaisjäänösraja punaisella. Alla ote Mml:n laserkeilausaineistosta laaditusta viistovalovarjosteesta.

Korkeuseroja on siinä korostettu

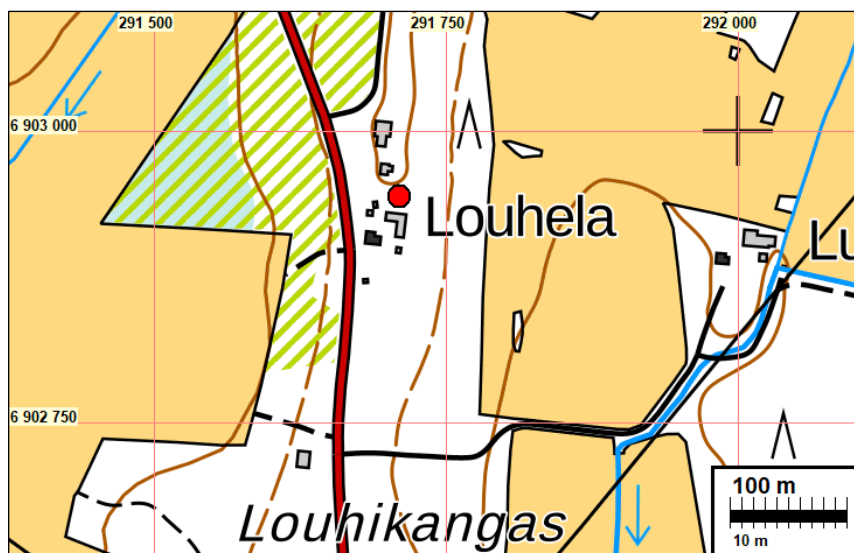
3 PARKANO LOUHELA

Mjtnnus: uusi
 Status: mahdollinen muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: mahdollinen tervahauta

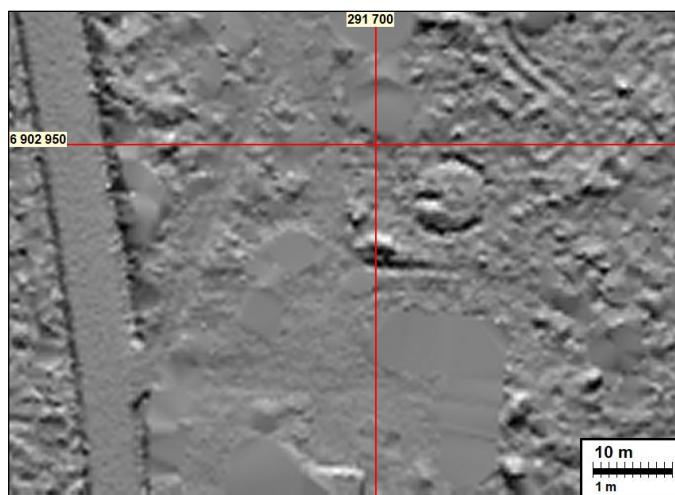
Koordin: N: 6902944 E: 291710

Tutkijat: Karhapää ja Hemminki 2024 inventointi

Huomiot: Karhapää & Hemminki 2024: paikalla vaikuttaisi olevan laserkeilausaineiston perusteella tervahauta, jonka halkaisija 10 m, halssi olisi länteen. Hauta vaikuttaa osin täytetyltä. Mahdollinen tervahauta on aivan keskellä pihamaata, eikä sitä tarkastettu paikalla, vaan etäämpää tieltä. Varmistusta ei siis rakenteen tervahautaisuudesta saatu. Mahdollisen haudan länsireuna on 35 m länteen Mettäläntiestä, jonka reunalle yksi maakaapelilinjavaihto sijoittuu.

Alla ote Mml:n laserkeilausaineistosta laaditusta viistovalovarjosteesta. Korkeuseroja on siinä korostettu. Mahdollinen tervahauta koordinaattiviivojen leikkauskohdan kaakkoispuolella

4 KURIKKA SAARINEVA

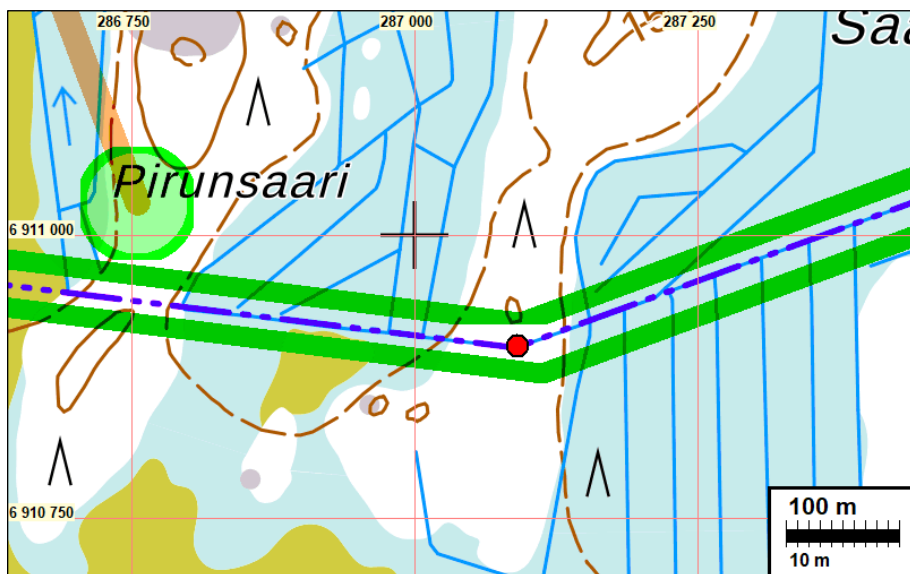
Mjtunnus: uusi
 Status: kiinteä muinaisjäänös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: rajamerkki

Koordin: N: 6910902 E: 287091

Tutkijat: Karhapää ja Hemminki 2024 inventointi

Sijainti: Kurikan ja Parkanon rajalla

Huomiot: Karhapää & Hemminki 2024: Parkanon ja Kurikan (aiemmin Jalasjärven) rajan taitekohdassa on kivilatomus 2 x 2 m noin 0,5 m korkea. Rajapiste on myös Jalasjärven Koskuen kylän ja (Parkanon) valtionmaan rajalla. Oletettavasti isojaon aikainen muotonsa perusteella, 1700 luvun lopulta, jolloin Jalasjärvi kuului Ilmajokeen ja parkano Ikaalisten emäpitäjään. Kyseessä on myös maakuntaraja ja vanha lääninraja. Merkin - kivrakenteen - ikä on kuitenkin arvio, varmaa tietoa siitä ei ole.

Rajamerkki punaisella pallolla. Voimalapaikka vihreällä ympyrällä.

Sammalen peitossa oleva kivilatomus rajan taitepisteessä itään ja etelään

Pohjoiseen.

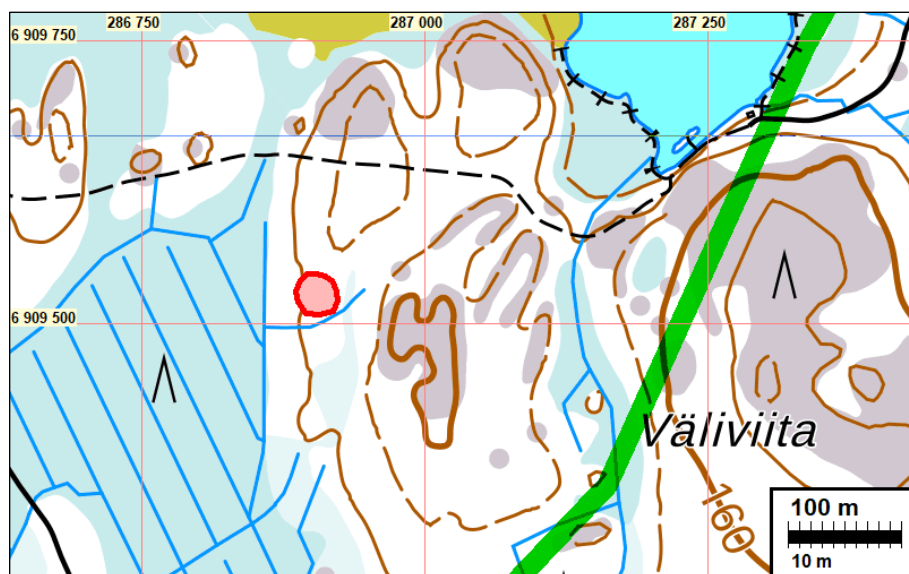
5 PARKANO VÄLIVIITA

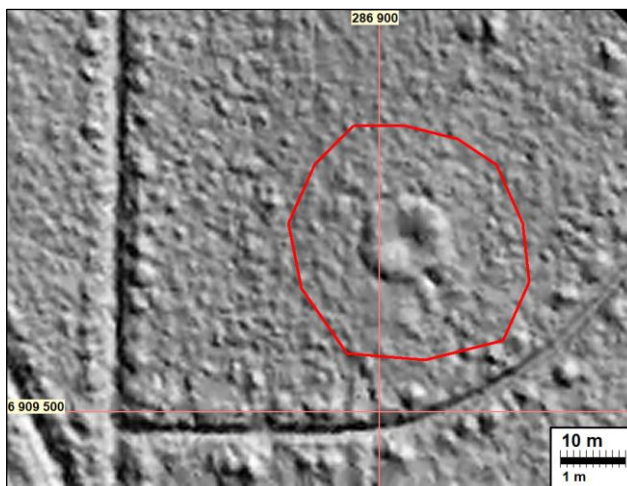
Mjtunnus: uusi
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: tervahauta

Koordin: N: 6909527 E: 286904

Tutkijat: Karhapää ja Hemminki 2024 inventointi

Huomiot: Karhapää & Hemminki 2024: Paikalla on vesakon peitossa oleva ehjä tervahauta, halkaisija n 15 m halssi kaakkoon.

Muinaisjäännösraja punaisella. Ote Mml:n laserkeilausaineistosta laaditusta viistovalovarjosteesta. Korkeuseroja on siinä korostettu

Tervahaudan vallia etelään ja kaakkoon.

6 PARKANO HAKOJÄRVI

Mjtunnus: uusi

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: historiallinen

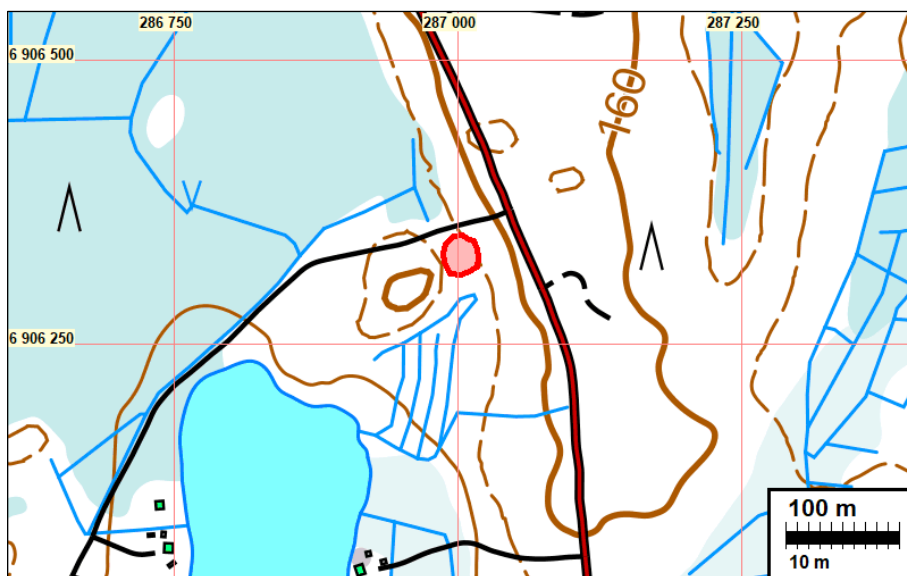
Laji: tervahauta

Koordin: N: 6906330 E: 287002

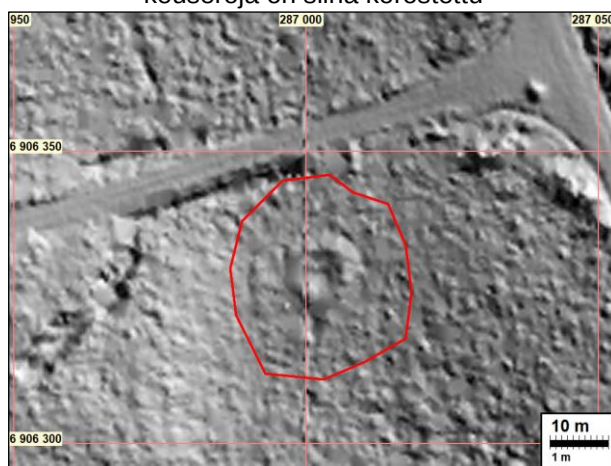
Tutkijat: Karhapää ja Hemminki 2024 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Parkanon kirkosta 24,8 km pohjoiseen.

Huomiot: Karhapää & Hemminki 2024: Paikalla on metsätien varressa, sen eteläpuolella ehjä tervahauta, halkaisija n. 15 m, halssi etelään

Muinaisjäännösraja punaisella. Ote Mml:n laserkeilausaineistosta laaditusta viistovalvarjosteesta. Korkeuseroja on siinä korostettu

Tervahautaa lounaaseen ja luoteeseen.

7 PARKANO KIRKKOKALLIO

Mjtunnus: 1000047145 (nimi aiemmin Kurikka Kirkkokallio)
 Status: mahdollinen muinaisjäännös
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: kapulatie

Koordin: N: 6911018 E: 284575

Tutkijat: Karhapää ja Hemminki 2024 inventointi

Sijainti: Alkuperäiset koordinaatit: N 6911254 E 284795 Kurikan puolella.

Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Kotuksen nimiarkiston (Kirkkokallio, Kotus 1993) mukaan Kirkkokalliolta on johtanut kapulasilta suon yli kovalle maalle. Kulkureittiä olisi käytetty kirkkomatkoilla ennen teiden rakentamista. Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa.

Jussila & al, 2024: Alueen poikki on kulkenut vanha kulkureitti (talvitie, polku) joka merkitty Pitäjänkartalle 1847. Polku on merkitty peruskartalle 1959 mutta Kirkkokallion kohdalla 100 m idemmäksi. Polku on ilmeisesti "elänyt" ja sen paikka on voinut hieman muuttua aikojen kuluessa.

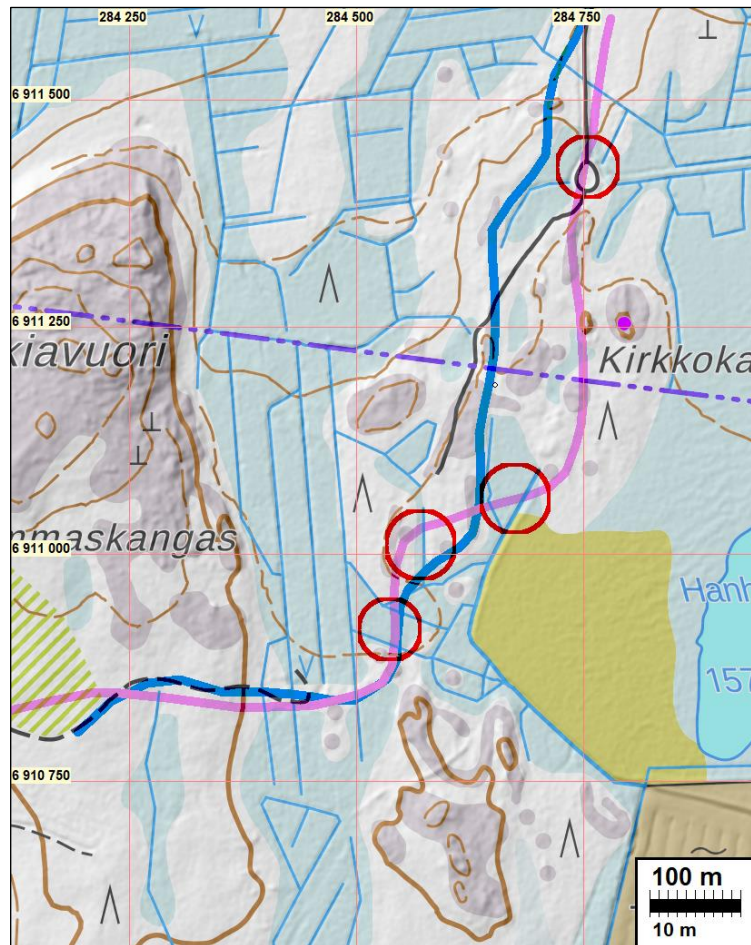
Pitäjänkartan polku ylittää lähialueella suon, joka on nyt ojitettua suometsää, neljässä kohdin (joista yksi samassa kohdin kuin 1959 polku) joihin olisi voitu rakentaa tuolloin märempään suohon kapulasiltoja tai pitkospuita. Kirkkokallion pohjoispuolella polku on metsätien lenkin kohdalla, joten siellä tuskin mitään on säilynyt, jos kapulasiltaa on siellä ollut. Mahdolliset kapulasillan paikat olisivat siis Kirkkokallion eteläpuolella, Parkanon puolella.

Maastossa ei polusta ja mahdollisista kapulasilloista tai pitkospuista ole maan pinnalle näkyviä merkkejä. Suon koekuopitukseen ei nyt ryhdytty. Polun paikka on saattanut vaihdella ja mahdollisten kapulasiltojen etsintä vaatisi systemaattista koekuopitusta ja maakairauksia laajalla alalla. Kohde jää siis mahdolliseksi muinaisjäännökseksi.

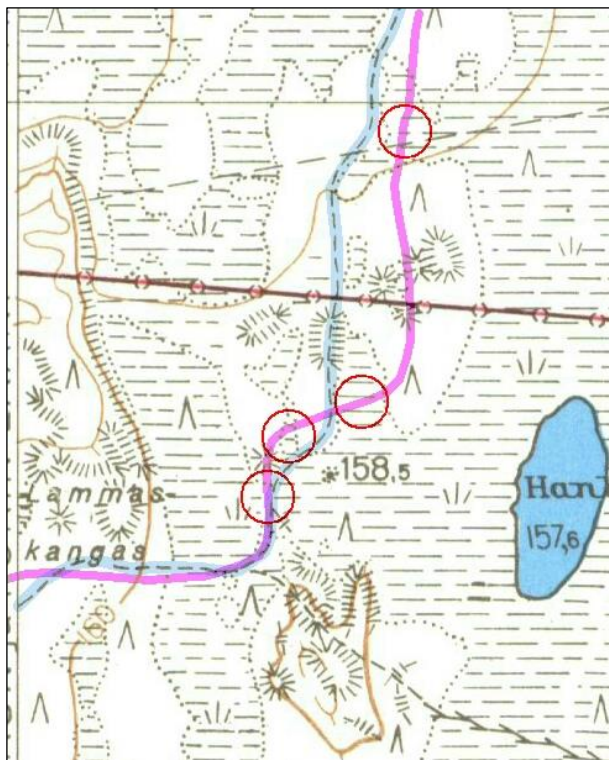
Ehdotamme että kohde siirrettäisiin Kurikasta Parkanoon ja sijaintia kuvaavaksi, oletetuksi koordinaattipisteeksi vanhan oletetun polun keskimmäinen suonylitys.

Mahdollisten kapulasiltojen mahdolliset paikat ovat siis peruskartan 1959 (maasto ja suo) ja pitäjänkartan 1847 (polun linjaus) perusteella tehtyjä oletuksia ja siten spekulatiivisia:

N	E	kunta
6910937	284543	Parkano
6911018	284575	Parkano
6911061	284678	Parkano
6911428	284754	Kurikka.

Peruskartalle 1959 merkitty polku sinisellä ja pitäjänkartalle 1847 merkitty polku sinipunaisella. Sen suokohtien ylitykset, missä periaatteessa voisi sijaita kapulasiltaa, punaisin ympyröin

Ote peruskartasta 1959 ja Yhdistelmä Parkanon ja Ilmajoen (Jalasjärven) pitäjänkartasta 1847. Siinä ei vaikuta olevan myöhempiä päälle piirroksia tällä kohdin, joten se kuvaa oletettavasti 1700 luvun lopun.1800 luvun alun tilannetta.

Kirkkokallion pienipiirteistä maastoa lakialueella. Alavat suokohdat pusikkoisia.

8 PARKANO HAUTANIEMI

Mjtunnus: 1000016824

Status: löytöpaikka

Ajoitus: kivikautinen

Laji: löytö

Koordin: N: 6900357 E: 290776, paikannus ± 200 m

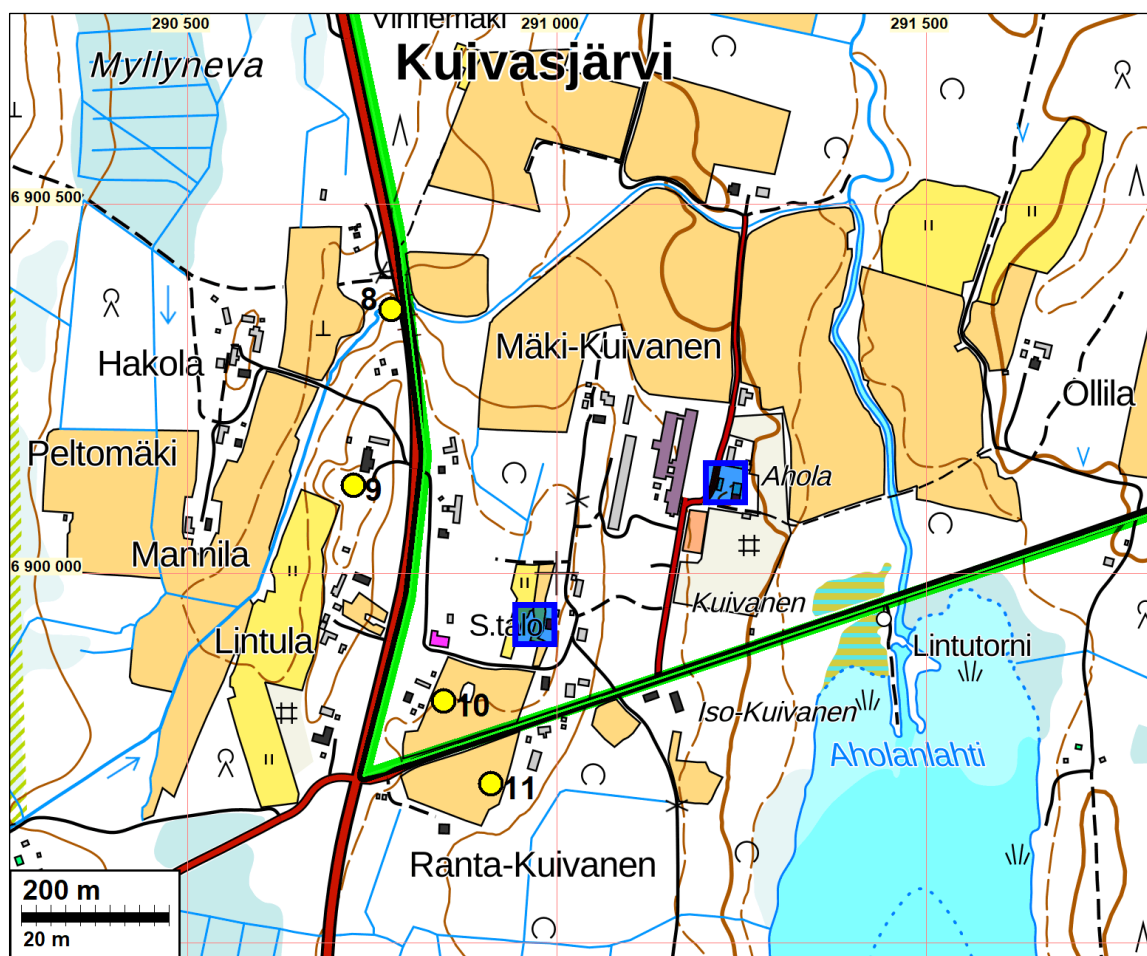
Tutkijat: Suni M 1974 inventointi (kohde 5 s.17)

Sijainti: Paikka sijaitsee Parkanon kirkosta 18,4 km pohjoiseen.

Huomiot: Suni 1974: Kourutaltoa on löydetty Kuivasjärven kylästä, Hautaniemen tilalta 1:27. alanteessa olevasta metsäkuivausojasta. Kourutaltoa Kuivasjärven kansakoulussa (1974).

Karhapää & Hemminki 2024: löytöajankohdasta ei ole tietoa. Ei ole tietoa kuinka tarkka löytöpaikka ja sen paikkatieto on ja miksi se on laitettu Vaasantien (vt 12) kohdalle puroon, joka ei ole metsänkuivausojaa vaan se on merkitty purona mm. 1799 isojakokartalle. Puroa on saatettu perata metsänkuivaamistarkoituksessa. Löydön paikkatieto ei siis ole luotettava.

Puron kohdalla tien varrella, sen kummallakaan puolella, ei havaittu mitään mainittavaa. Itäpuolen metsäisessä ja pusikkoisessa, maastossa tehtiin joitain koekuoppia. Maasto hyvin loivapiirteistä. Ei havaittu kivikautiselle asuinpaikalle sopivaa maastoa. Jos löytö purosta, niin se on ilmeisesti sinne hukattu.

Kuivasjärven löytöpaikat keltaisin palloin. Isojakokartalta 1799 paikannetut talojen paikat sinisin neliöin. Kaapelilinja vihreällä.

Kuva Google StreetView:istä, kuvattu v. 2022, etelään. Puro vasemmalla olevan pusikon kohdalla. Tien länsipuolen maastoa.

9 PARKANO KUIVASJÄRVEN KANSAKOULU

Mjtunnus: 1000016825
 Status: löytöpaikka
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: löytö

Koordin: N: 6900119 E: 290725

Tutkijat: Suni M 1974 inventointi (kohde 6 s. 18)

Sijainti: Paikka sijaitsee Parkanon kirkosta 18,1 km pohjoiseen.
 Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Kourutaltoa on löydetty Kuivasjärven kylästä, entisen kansakoulun maalta. Paikka on mäen nyppylä. Paikalle on tuotu runsaasti täytemaata. Löytö: Hämeen museo 1288:2

Karhapää & Hemminki 2024: Tarkka löytöpaikka ei tiedossa, koordinaattien tarkkuus oletettavasti +-50 m luokkaa. Valtatien vartta katsottiin maastossa lähialueella mutta sopivaa maastoa mahdolliselle kivikautiselle asuinpaikalle ei havaittu.

Kartta edellisellä sivulla.

10 PARKANO ISOKUIVANEN I

Mjtunnus: 1000044907
 Status: löytöpaikkapaikka
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: löytöpaikka

Koordin: N: 6899827 E: 290847

Tutkijat: Tiainen T 2023 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Parkanon kirkosta 17,8 km pohjoiseen.
 Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Pellolta 1.11.2019 metallinetsinnän yhteydessä talteen otettu viskari, jonka läheisyydestä oli aikaisemmin löydetty hopeisen sinettisormuksen katkelma (alakohde).

Vuoden 1713 alue- ja rajakartalla löytöpaikkojen läheisyydessä ei ole kiinteää asutusta. Vuoden 1806 isojakokartalla löytöpaikat sijoittuvat peltoon, samoin vuosina 1847/1892 ja 1900 laaditulla pitäjänkartalla ja vuoden 1959 peruskartalla. Vanhoilla kartoilla (1806 ?) löytöpaikkojen välissä on ollut yksittäinen talo (Kuivanen), jonka kohdalla on talo myös nyt. Vanhan Satakunnan henkilötiedoston (Suvanto 2001) perusteella Parkanon Kuivasjärven eteläpuolella on ollut eräsija, muttei vakituista asutusta, jo 1500-luvulla. Suomen asutus 1560-luvulla kartaston (Jutikkala et al. 1973) perusteella Parkanon pohjoisosassa on ollut yksittäinen talo 1560-luvulla, joka sijoittuu Kuivasjärven ja Linnajärven väliselle kannakselle, nykyisen Linnan talon tienoille. Suomen asutuksen yleisluettelon (SAY) mukaan Kuivasjärven kiinteä asutus on tullut 1600-luvulla, mahdollisesti jo 1580-luvulla. 1580-luvun taloluettelon kohdalla on merkintä =ei = Hietanen? (Kihniö), joten varmuudella SAY:n mukaan Parkanon Kuivasjärven alueella on ollut veroa maksavia taloja vasta 1600-luvulla.

Tuolloin talojen niminä on ollut Laskuckoinen(?), Räpöinen ja Laskelainen; talojen nimille ei löydy vastaavuuksia vanhojen karttojen nimissä.

Vanhojen karttojen ja arkistolähteiden perusteella löytöpaikan läheisyyteen kiinteä asutus on tullut 1700- ja 1800-lukujen alkujen välisenä aikana. Vuoden 2023 tarkastus sijoittuvat peltoon, joka kasvoi maastotarkastuksen aikana viljaa. Ko. löytökohtia tarkasteltiin pellon laidalta, eikä uusia havaintoja mahdollisesta muinaisjäänöksestä paikalta saatu.

Löydöt:

Sinettisormus (katkelma), historiallinen, P: 6899819 I: 290915, KM 44082: 1.

Veitsi ja hakasolki , P: 6900005 I: 290985, KM 44719: 1-2 (löytöpvm. 19.1.2020)

Jussila et al. 2024: Inventoijat tarkastelivat tien varsia pellon reunalta - ei mitään havaintoja vanhasta asutuksesta tms. Kyseessä on siis viimeistään 1700 luvun lopulla, mahdollisesti 1600 luvulla raivattu rintapelto, johon on aikojen kuluessa tunkioita levitetty ja sen mukana löytöjä. Muinaisjäännösrekisterissä on mainittu ajoitukset lisäksi rautakauteen ja keskiaikaan. Ne eivät ole todennäköisiä, varmaa on vain historiallinen ajoitus.

Kartta s. 19

Löytöpaikka pellolta vasemmalla, kohteen 11 löytöpaikka pellossa oikealla. Kuva Google StreetView 2022, itään.

11 PARKANO RANTA-KUIVANEN

Mjtunnus: 1000048319

Status: löytö

Ajoitus: historiallinen

Laji: löytöpaikka

Koordin: N: 6899715 E: 290911

Sijainti: Paikka sijaitsee Parkanon kirkosta 17,7 km pohjoiseen.

Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Pellolta löytyi metallinetsinnässä yksipiikkinen viskari.

Karhapää ja Hemminki 2024: Pelto oli ummessa ja viljelyksellä paikalla käytässä. Pellon reunoilla tien varrella ei mitään merkkejä muinaisjäännöksestä. Kyseessä pelto mahdollisesti jo 1600 luvulta, josta löytöjä myös tien pohjoispuolelta (ks. kohde 10). Löydöt oletettavasti tunkiojätettä.

Kartta s. 19